

[*en marge*] Parochialis sanctae Crucis Novellae

Die secunda iulii 1686.

Praefatus dominus visitator (etc.) visitavit ecclesiam parochialem sub invocatione sanctae Crucis de Novella, cuius ad praesens est rector admodum reverendus dominus Finalterius de Xaveriis, quam assequutus fuit octo circiter abhinc annis per permutationem cum admodum reverendo domino Paschale, nunc rectore de sancto Lusorio de Vignali, ut ex litteris patentibus apud ordinarium expeditis (etc.), percipiens in annuo reddito libras trescentum circiter, consistentes in decimis, primitiis et oblationibus atque in proventibus bonorum stabilium dictae ecclesiae.

Visitavit sanctissimum sacramentum, quod invenit asservari in pyxide ex auricalco cum cuppa argentea in totum deaurata, conopaeo albi coloris serico et cruce in eius summitate instructa ad formam, atque inservit pro adoratione et communionibus generalibus et etiam pro sanctissimo viatico ad infirmos asportando.

Dictum sanctissimum sacramentum asservatur ad altare maius in tabernaculo ligneo varie depicto et deaurato, et est exiguae [formae], habet conopaeum rubei coloris et crucem in eius summitate et est munitum ser<r>a [344v] secreta et clave ad formam. Supra dictum tabernaculum adest baldachinum ligneum ad formam. Visitavit umbellam et mandavit in eius summitate apponi crucem.

Lampas ante ipsum sanctissimum sacramentum pendet ad formam, continuo ardens ex impensis communitatis, quae etiam providet de caereis pro sanctissimo deferendo.

Pluviale, ostensorium, baldachinum, thurribulum et lanternae magnae non sunt, sed omnia fieri non possunt propter inopiam communitatis, mandavit tamen provideri saltem infra annum de pyxide parva pro asportando sanctissimo viatico cum sua bursa serica ad formam, atque etiam de thurribulo cum eius navicula ex auricalco nec non de duabus lanternis magnis.

Velum humerale vidit ad formam.

Visitavit fontem baptismalem, cuius vas est marmoreum, ciborium vero ligneum, munitum ser<r>a secreta et calve [*sic*] ad formam, mandavit saltem infra annum provideri de conopaeo atque etiam supra ipsum apponi umbellam [seu] baldachinum et in eo quoque apponi imaginem sancti Ioannis Baptistae Christum baptizantis. In dicto fonte vidit cochlear stamneum pro aqua suscipienda ad formam nec non vasa stamnea oleorum chrismatis et cathecumenorum [345r] ad formam, sed quia invenit cum eisdem esse unitum etiam vas olei infirmorum, ideo mandavit provideri saltem infra sex menses de altero novo vase stamneo pro oleo infirmorum, quod

mandavit in posterum asservari debere in fenestrula conficienda in pariete prope<s> altare maius in cornu evangelii, quae vestiatur intus panno coloris violacei et muniatur ser<r>a secreta et clave quae detineatur paenes dominum rectorem, et foris inscribatur litteris maiusculis *Oleum infirmorum*, et hoc exequi debeat saltem infra annum.

Prope dictum fontem visitavit sacrarium, quod mandavit muniri ostiolo cum ser<r>a secreta et clave quae detineatur paenes parochum.

Visitavit sedem confessionalem ad formam, mandavit tamen in ea apponi summarium bullae Coenae.

Visitavit altare maius, quod manutinetur a communitate, nullum habens redditum nec onus, et est tolerabiliter provisum de requisitis ad celebrationem missae. De candelis vero pro missis celebrandis providetur a consortio mulierum ibi erecto sub invocatione beatae Virginis auctoritate ordinarii, et gubernatur a parochus sub quibusdam regulis approbatis. Dictae mulieres habent suas officiales, cuius caput dicitur priora, et renovantur singulis annis vel confirmantur, et tunc temporis computa redduntur coram parochus et novis officialibus; paenes prioram asservatur massa pecuniaria, quae provenit ex quibusdam [345v] annuis contributionibus dictarum sororum, de qua solent subvenire sororibus defunctis de libris octo caerae pro sepulchralibus exequiis in earum depositione. Congregantur in hac ecclesia semel in mense, ubi per parochum leguntur eis regulae et aliae praeces effunduntur.

Visitavit altare sub titulo Purgatorii pariter manutentum a communitate absque ullo redditu et onere, et est provisum sufficienter de icone et de caeteris necessariis ad celebrationem missae quae in eo solet aliquando celebrari.

Visitavit suppellectilia sacra, quae asservantur in choro in quadam capsula sine clave, et mandavit saltem infra annum provideri de missali romano reformato et de patena atque etiam de quattuor tobaleis pro altaribus; mandavit etiam infra dictum tempus construi scamnum ad formam, munitum ser<r>a secreta et clave quae detineatur paenes parochum, et in dicto scamno asservari suppellectilia sacra, mandavit etiam provideri de duobus candelabris ex auricalco pro altari Purgatorii.

Doctrina christiana docetur singulis diebus dominicis per parochum inter missarum solemnias, et populus repertus est satis instructus.

Nuptiae non benedicuntur, ideo mandavit in posterum benedici ad formam missalis

romani, et si sponsi neglexerint contra eos poenam (etc.).

In hac ecclesia solet recitari singulis diebus dominicis et festivis officium beatae Virginis a confraternitate laicali erecta auctoritate ordinarii, et servit sub quibusdam capitulis ab eodem approbatis. Dicti confratres induunt cappas albas et habent suos [346r] officiales, cuius caput dicitur prior, et renovantur singulis annis et computa tunc temporis redduntur coram parcho et novis officialibus. Habent massam pecuniariam proveniente ex certis contributionibus annuis dictorum fratrum, de qua solent subvenire confratribus defunctis de octo libris caerae pro sepulchralibus exequiis in eorum depositione, et solent etiam processionaliter associare confratres defunctos cum suis cappis.

Mandavit eligi in procuratores ecclesiae duos de populo aptos et idoneos ad praestandam operam suam in servitium ecclesiae, et debeant renovari singulis annis et computa tunc temporis reddi coram parcho et novis electis procuratoribus.

Corpus ecclesiae est dealbatum et ad formam, sicut etiam sunt eius fores, munitae clave quae detine<a>tur paenes parochum.

Supra murum dictae ecclesiae adest campanile cum sua campana parvula. In ecclesia non adsunt monumenta sepulchralia, et dictum fuit cadavera defunctorum huius parochiae asportari sepelienda in coemeterium prope ecclesiam campestem sancti Michaelis. Ideo mandavit fieri tria sepulchralia monumenta, unum pro viris, alterum pro foeminis et tertium pro parvulis sepeliendis.

Vidit libros parochiales et non invenit ad formam, ideo mandavit de novo confici quatuor libros, unum pro matrimoniis, alterum pro baptizandis, tertium pro defunctis et quartum pro statu animarum, et mandavit in eis conscribi ad formam ritualis romani ad unguem servandam.

[346v] Animaes huius parochiae sunt in totum bis centum, ex quibus communica[n]tur centum triginta circiter, et omnes paruerunt praecepto ecclesiae, et ut certo certius sciatur an omnes communicaverint mandavit in posterum distribui singulis schedulas et priusquam tempus paschale terminetur eas recolligi, ut sic admoniti omnes parere possint.

Visitavit aedes canonicas et invenit nimis angustas, ideo mandavit ampliari, adeo ut sint aliae duae aedes aptae et habitabiles, et hoc infra biennium.

Visitavit ecclesiam campestem sub invocatione sancti Michaelis Archangeli, quae antiquitus erat ecclesia parochialis de Novella, quae postea translata fuit pro maiori commoditate populi ad ecclesiam praedictam sanctae Crucis.

In dicta ecclesia visitavit altare unicum manutentum a communitate, nudum et expoliatum suppellectilibus sacris et tantum provisum de icone ad formam, et dictum fuit in eo celebrari semel

in anno in die festivo eiusdem, et tunc temporis asportantur suppellectilia sacra ad celebrationem missae ex ecclesia sanctae Crucis.

Corpus ecclesiae est dealbatum et ad formam, sicut etiam eiusdem fores munitae sunt clave quae detinetur paenes parochum. Prope dictam ecclesiam adest coemeterium, in quo de praesenti sepeliuntur cadavera, et est clausum ad formam cum cruce in eius medio.

[*en marge*] Oratorium sancti Leonardi

Visitavit oratorium campestre sub invocatione sancti Leonardi, quod manutinetur a communitate, et in eo [347r] adest altare provisum de icone dumtaxat, in reliquis est expoliatum et nudum, et dictum fuit in eo celebrari de licentia episcopi et parochi et tunc temporis deferuntur suppellectilia sacra ex ecclesia sanctae Crucis.

Corpus oratorii est dealbatum ad formam; mandavit tamen confici eius pavimentum et etiam provideri de necessariis ad celebrationem missae, infra annum.

Fores ecclesiae sunt ad formam, et mandavit muniri clave quae detineatur paenes parochum.

In hac parochia adest tantum unus clericus, scilicet Iacobus Philippus, qui ut dominus parochus testatur est bonae vitae et inservit ecclesiae.